

Бібліотечно-інформаційний супровід навчального процесу в ІППО

О.Є. Матвійчук, кандидат педагогічних наук, доцент Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

«Я завжди оцінюю бібліотеку як головну лабораторію, мозок і розум навчального закладу»

В. Дригайло

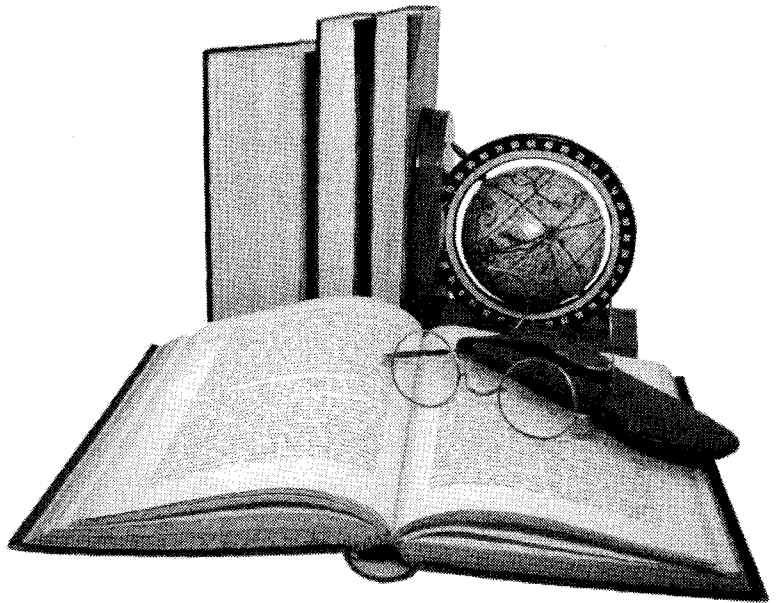
Університет – це зібрання розумних людей навколо гарної бібліотеки
Томас Карлейль

Успішний інформаційний супровід навчального процесу покликана забезпечувати бібліотека – посередник між постійно зростаючим потоком інформації та її користувачами. Гарантом нової якості освіти є педагог, бібліотечний працівник, який може мислити креативно й прогресивно, прогнозувати результати своєї діяльності та моделювати навчально-виховний процес на основі досягнень сучасної педагогічної науки, володіти новітніми освітніми технологіями. У цьому аспекті післядипломна педагогічна освіта стає провідною ланкою, яка забезпечує реалізацію вище перерахованих вимог до сучасного педагога, бібліотечного працівника. Діяльність післядипломної педагогічної освіти необхідно розглядати у межах ідеї освіти упродовж життя.

Структура післядипломної педагогічної освіти складається з обласних (міських) інститутів ІППО, кожен із яких має бібліотеку.

Бібліотека ІППО є складовою галузевої мережі освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України, виконує функції обласного (міського) науково-методичного центру для бібліотек професійно-технічних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. Бібліотека ІППО, виконує роль центру інформаційного забезпечення навчального, наукового, культурного процесів, обміну інформацією, надання інформаційних послуг.

Всі бібліотеки ІППО створюють електронні бібліографічні ресурси, рекомендаційну бібліографію, ведуть інформаційно-

бібліографічні сайти, проводять наочно-ілюстративну роботу.

Основними напрямками роботи є: формування бібліотечного ресурсу (комплектація, організація, використання та збереження бібліотечного фонду); інформаційно-методичне забезпечення діяльності інституту (робота з користувачами, інформаційно-бібліографічна діяльність, популяризація джерел інформації, організація електронного інформаційного ресурсу, ведення науково-дослідної роботи з питань історії, теорії та методики бібліотечної справи технічно-господарська робота).

Зважаючи на різноманітні потреби користувачів бібліотеки, а це педагоги різних предметів, дошкільники, бібліотечні працівники, викладачі і майстри ПТНЗ та інші категорії бібліотекарі ІППО здійснюють бібліотечно-інформаційний супровід навчального

процесу, постійно оновлюють форми роботи, запроваджують нові технології в обслуговуванні.

Кожна бібліотека ІППО веде 3-7 тематичних картотек з актуальних питань розвитку сучасної педагогічної науки, освіти і практики, а також діяльності шкільних бібліотек, наприклад, «Екологічна освіта школярів», «Правове виховання» (бібліотека Волинського ІППО), «Досвід роботи шкільних бібліотекарів Донеччини» (бібліотека Донецького ІППО), «Організація діяльності шкільної бібліотеки» (бібліотека Запорізького ІППО), «На допомогу вчителю-предметнику», «Свята в школі» (бібліотека Кіровоградського ІППО), «Інтернет-ресурси педагогу», «Все про атестацію» (бібліотека Рівненського ІППО), картотека підручників для шкіл, картотека на допомогу шкільному психологу (бібліотека Сумського ІППО), «Профільне навчання», «Сучасний урок», «Інновації в освіті», «Картотека шкільних підручників», «На допомогу шкільному бібліотекарю», «Шкільні програми» (бібліотека Харківського ІППО), «Професійна мобільність учителя в контексті загальноєвропейського освітнього простору» (бібліотека Херсонського ІППО), «Діти з обмеженими можливостями», «Інноваційні технології навчання, на допомогу шкільному бібліотекарю» (бібліотека Хмельницького ІППО), «Публікації в пресі вчителів області та працівників ЧОІППО» (бібліотека Чернігівського ІППО). Бібліотека Дніпропетровського ІППО веде 13 тематичних картотек, серед яких: «Безперервна освіта та дистанційні технології в навчанні», «Виховна діяльність, громадянська освіта в сучасній школі», «Громадянське виховання в школах України», «Екологічне виховання учнів», «Модернізація сільської школи», «Моніторинг якості освіти», «Національне виховання», «Обдаровані діти», «Патріотичне виховання», «Розвивальне навчання», «Сучасне позашкільня», «Українська освіта в Болонському процесі»; бібліотека Київського ІППО – 27 картотек, серед яких: «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Інноваційні технології педагогічного процесу», «Зовнішнє незалежне оцінювання в освіті України», «Освітній менеджмент», «Моніторинг якості освіти», «Тьютор як нова педагогічна професія», «Школа майбутнього» та ін.

На сайтах обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти (ІППО) досить повно представлено діяльність бібліотек. Головним навчально-методичним, науковим та інформаційним центром з питань післядипломної педагогічної освіти в Україні є Університет менеджменту освіти НАПН. Бібліотека Університету менеджменту освіти НАПН України – навчально-допоміжний, інформаційний, науково, культурно-освітній структурний підрозділ Університету, що забезпечує швидкий та зручний доступ до всіх ресурсів. Бібліотечний фонд – 112380 примірників. Обслуговування користувачів відбувається через читальний зал та абонемент.

Основні функції бібліотеки:

- здійснює інформаційне та бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів;
- вивчає інформаційні потреби користувачів та здійснює оперативне забезпечення інформаційних запитів науковців і студентів Університету, використовуючи різні форми і методи індивідуального, групового та масового інформування;
- підвищує ефективність інформаційного забезпечення користувачів за рахунок взаємодії з всеукраїнськими та галузевими інформаційними центрами;
- забезпечує користувачам доступ до інформаційних ресурсів як в Україні так і за її межами;
- укладає і готує списки літератури, створює електронні бази даних на допомогу науковій та навчально-науковій роботі Університету, виконує всі види бібліотечних довідок, організовує книжкові виставки;
- комплектує бібліотечний фонд вітчизняними (у тому числі регіональними та місцевими документами), зарубіжними опублікованими та неопублікованими документами; науковою, навчальною, методичною, довідковою, науково-популярною літературою, а також матеріалами про педагогів-новаторів і передовий педагогічний досвід; фаховими періодичними та продовжуваними виданнями як на традиційних, так і на новітніх носіях інформації згідно з тематико-типологічним планом комплектування;
- здійснює організацію, раціональне розміщення та облік основних і підсобних фондів, їх зберігання, реставрацію;
- аналізує систематичне використання бібліотечних фондів з метою їх оптимізації.

Досвід діяльності бібліотеки ІІПО Київського університету імені Бориса Грінченка

Інститут післядипломної педагогічної освіти у м. Києві було створено у вересні 2007 р. на базі факультету підвищення кваліфікації Київського міського педагогічного університету імені Бориса Грінченка.

Щорічно в ІІПО КУ імені Бориса Грінченка підвищують кваліфікацію понад 6000 педагогічних і керівних працівників ЗНЗ м. Києва, різних регіонів України, працівників навчальних закладів близького й далекого зарубіжжя.

Бібліотека ІІПО КУ імені Бориса Грінченка працює над такими основними завданнями: оптимізація формування бібліотечного фонду відповідно до напрямів роботи ІІПО та інформаційних потреб користувачів; бібліотечно-інформаційне забезпечення наукової діяльності та навчального процесу шляхом повного, якісного й оперативного обслуговування всіх категорій користувачів; розширення номенклатури бібліотечних послуг і підвищення якості їх виконання завдяки використанню сучасної комп'ютерної техніки і нових інформаційних технологій.

Працівниками бібліотеки розроблено 4 нормативно-інструктивних документи (*положення, правила користування, посадові інструкції для бібліотеки*).

Щорічно на вченій раді ІІПО заслуховується виступ бібліотечних працівників «Про особливості використання паперових та електронних ресурсів бібліотеки в навчальному процесі ІІПО». Підготовлено презентацію про форми і методи діяльності бібліотеки. Проводиться робота з завідувачами кафедр з питань замовлення нової навчальної та наукової літератури, спільно переглядаються каталоги видавництва та готуються списки необхідних видань.

На сайті ІІПО періодично розміщується інформація для читачів про електронний каталог та електронний репозиторій.

Бібліотека постійно використовує різні форми й методи інформаційно-бібліографічної діяльності:

- виконання усних довідок;
- проведення консультацій біля каталогів та картотек;
- укладання інформаційних списків нових надходжень та надсилання їх на кафедри;
- постійне поповнення записами електронного каталогу.

Незмінними залишаються методи обслуговування за допомогою традиційного та електронного каталогів, а також довідкового фонду. Постійно ведеться та редагується реєстраційна картотека періодичних видань.

В останні роки бібліотека долучається до загально університетського проекту: «Вчені-ювіляри Університету»: серія бібліографічних покажчиків. На базі читального залу розгортається виставка наукових праць ювіляра «Найскладніше мистецтво в житті – це мистецтво навчати».

Бібліотека розміщується в ізолюваному пристосованому приміщенні, яке відповідає умовам обслуговування користувачів і зберігання бібліотечних фондів.

Постійно діючі виставки: «Нові надходження до бібліотеки». «Бібліотека. Інформація Суспільство»; «Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції».

Книжково-журнальні виставки:

До знаменних та пам'ятних дат:

- «Феномен великого трударя» (Б. Грінченко);
- «Педагогічні ідеї К. Ушинського і сучасна освіта»;
- «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття»;
- «Історія бібліотеки в цифрах і документах» (до 75-річчя ІІПО),

До Тижня науки:

- «Наші викладачі – автори підручників»;
- «Перші кроки в науку: психологія, соціальна педагогіка»;
- «Надбання української педагогічної думки»;
- «Невтомні сіячі освітянської ниви»;
- «Василь Сухомлинський – педагог, творець».

Бібліотечний фонд усього на 01.01.2016 – 73522 примірників. З них книг – 66698 прим., брошур – 495; 95 назв періодичних видань.

Таким чином, бібліотека ІІПО Київського університету імені Бориса Грінченка, як і всі бібліотеки ІІПО, своїм пріоритетним напрямом діяльності вважає бібліотечно-інформаційний супровід навчального процесу, формування єдиного інформаційного простору, який буде максимально доступним користувачу.